

Antaget av kongressen i Borås 25-28 maj 2006.

Grönare Sverige!

- för ökad livskvalitet

Miljöpartiet de Gröna går till val på en politik för fler jobb, fler företag, levande landsbygd, nya livschanser och ett långsiktigt miljöansvar. Vår politik kombinerar en grön omställning med fler arbetstillfällen. Vi vill ge människor möjligheten att leva i ett Sverige där jämställdhet mellan könen råder och där lika rättigheter för alla är en självklarhet. Flyktingpolitiken ska göras human och politiken på den globala arenan ska inriktas på nollsvält och hållbar utveckling.

Förslagen i vårt valmanifest grundar sig i en trefaldig solidaritet: solidaritet med djur, natur och det ekologiska systemet, solidaritet med kommande generationer och solidaritet med världens alla människor.

1. Barns bästa
Alla barn har rätt till ett liv i kärlek, respekt och utan diskriminering. Varje barn måste bli sedd och få möjlighet att utvecklas utifrån sina egna förutsättningar. Vi vill införliva FN:s barnkonvention i svensk lag.
2. Stoppa klimatkatastrofen
Vi vill att Sveriges beroende av olja och andra fossila bränslen ska brytas inom 15 år. Transportbehovet måste minska, gods flyttas till järnväg och hus byggas energisnålt. Vi vill satsa på inhemska, miljöbättre drivmedel och förnybar energi samt ta tillvara på spillvärme. Den gröna skatteväxlingen ska fortsätta.
3. Fler nya företag och jobb
Vi vill förbättra de sociala försäkringarna för den som startar företag. Stödet till kreditgarantiföreningar och kooperativt företagande ska byggas ut. Vi vill särskilt stödja kvinnors företagande. Alla ska kunna spara avdragsgillt för att starta företag.
4. 40 000 nya jobb i offentligt finansierad sektor
Det finns behov av och utrymme för fler anställda i offentligt finansierad sektor. Vi vill överföra pengar från arbetsmarknadsåtgärder till att anställa cirka 40 000 personer. Vi ser särskilda behov inom kulturen, skolan, sjukvården, äldreomsorgen och förskoleverksamheten.
5. Lika lön oavsett kön
Såväl inom offentlig som privat sektor måste arbetsgivare ta sitt ansvar för jämställda löner. Vi vill se ett handslag mellan staten, de fackliga organisationerna och arbetsgivarna för att få bort könsrelaterade löneskillnader under nästa mandatperiod. Statliga chefer som inte uppfyller likalönsprincipen ska inte få förnyat förtroende.
6. Bättre villkor för småföretag
För att underlätta för soloföretag att anställa vill vi sänka arbetsgivaravgifterna för den första anställda till tio procent. Tillgången till administrativt stöd och riskkapital ska förbättras.
7. Ett friår mitt i livet
Vi vill att friåret ska vara kvar och utvecklas. Friåret leder till högre livskvalité och en rörligare arbetsmarknad. Det är en möjlighet till en paus mitt i arbetslivet samtidigt som det hjälper arbetslösa att få in en fot på arbetsmarknaden.
8. Kortare arbetstid och tryggare arbetsliv
Vi vill sänka den lagstadgade normalarbetstiden till 35 timmar i veckan. Rätten att själv styra om man vill arbeta hel- eller deltid ska stärkas. Kollektivavtalen ska försvaras bland annat för att motverka lönedumpning. Arbetsmiljöarbetet måste stärkas för att förebygga ohälsa.
9. Bättre kollektivtrafik
Tåg- och busstrafiken ska förbättras i hela landet. Ett särskilt stöd till kollektivtrafik i glesbygd ska finnas. Vi vill satsa på den spårburna trafiken i och kring storstadsområdena istället för att bygga dyra motorvägar och kringfartsleder. Vi förespråkar trängselavgifter i Stockholm, Göteborg och Malmö för att minska köerna, förbättra miljön och kollektivtrafiken. Vi vill ha låga taxor på kollektivtrafik.
10. En grönare närmiljö

Vi vill skapa inbjudande och levande närmiljöer, där barnen får ta plats. Fler lättillgängliga platser för att utöva idrott och kultur behövs, särskilt för ungdomar. Vi vill ha levande stadskärnor och stadsdelscentra med tillgång till service istället för stormarknader långt utanför staden. Lågstrålande zoner bevaras och inrättas så att elöverkänsliga personer kan leva och verka där.

11. Mer ekologisk mat

Vi vill ha slopad moms på ekologisk mat och ställa om det svenska lantbruket till ekologisk produktion. Vi vill öka upphandlingen av ekologiska och närproducerade varor och underlätta för lokala matmarknader. Svenska åkrar och butikshyllor ska vara fria från genmodifierade grödor.

12. Fler miljöbilar

Vi vill skärpa kraven på bilindustrin att tillverka effektiva och bränslesnåla bilar. Senast 2010 bör alla nya bilar som säljs i hela EU kunna gå på något förnybart drivmedel. Vi vill stödja att befintliga bensinbilar ställs om till att köra på miljöbränslen.

13. Miljöteknik för förnybar energi

Smarta, effektiva energilösningar ska främjas. Vindkraften ska byggas ut kraftigt med målet 20 TWh år 2015. Vi vill ha solfångare på vart fjärde tak år 2020. Fastighetsskatten ska gynna miljöinvesteringar i boendet. Kärnkraften ska avvecklas. Brytning av uran ska inte tillåtas i Sverige.

14. Rädda livet i Östersjön

Torsken och andra fiskarter i Östersjön ska fredas från fiske om populationerna ligger under säkra nivåer. Krafttag krävs mot det illegala fisket och mot häleriet av illegalt fångad torsk. Ett effektivt och modernt kretsloppsjordbruk ska främjas runt hela Östersjön så att övergödningen minskar.

15. Biologisk mångfald

Mänsklig verksamhet ska ske med hänsyn till naturen så att mångfalden av arter bevaras och utvecklas. Sverige ska hysa långsiktigt livskraftiga stammar av de fyra stora rovdjuren; varg, lo, björn och järv. Artrika ängs- och hagmarker ska värnas. Strandskyddet får inte urholkas.

16. Kvinnofrid

Alla som utsätts för våld eller hot om våld i nära relationer ska ha rätt till skyddat boende. Rättsväsendets bemötande måste vara kunnigt och respektfullt. Barn som bevittnat våld i hemmet ska betraktas som brottsoffer. De som döms för misshandel ska tvingas genomgå behandling. Även våld i samkönade relationer måste uppmärksammas. Mer resurser krävs för att motverka prostitution och människohandel.

17. All kärlek är bra kärlek

En könsneutral äktenskapslagstiftning ska införas. Hatbrott mot homosexuella, bisexuella och transpersoner ska bekämpas genom skärpt lagstiftning och bättre uppföljning. Läromedel ska inte uppmuntra till fördomar. Sverige ska arbeta i FN för att stoppa diskriminering av människor på grund av sexuell läggning eller könsidentitet.

18. En jämställd och förlängd föräldrapenning

Vi vill förlänga föräldrapenningen till 18 månader. Av de 18 månaderna vill vi reservera en tredjedel till vardera föräldern. Båda föräldrarna ska samtidigt kunna vara hemma med barnet under en månad. Vi vill att andra än vårdnadshavaren ska kunna ta ut

föräldrapenning. Föräldrar ska ha valfrihet att själv välja barnomsorgsform. Samhällets stöd till barnomsorgen ska komma alla barn till del.

19. Äldres rätt till inflytande och trygghet

Fadderverksamhet där gammal och ung hjälper varandra ska utvecklas. Äldre ska få större inflytande över omsorgens utformning och ensamheten måste brytas. Fler äldrekooperativ och andra boendialternativ behövs. Garantipensionen ska höjas och demenssjukvården ges ökade resurser.

20. Rätten till en bostad – grunden för egenmakt

Alla har rätt till en bostad. För att ge hemlösa möjlighet att komma tillbaka till ett anständigt liv behövs fler typer av individanpassade boenden både ur ett ekonomiskt och ur ett socialt perspektiv. Nya sociala nätverk i samband med bostaden är en viktig förutsättning.

21. Råd med tandvård

Vi vill införa en ny generell tandvårdsförsäkring som leder till lägre kostnader för patienterna och bättre tandhälsa. Det förebyggande och hälsofrämjande perspektivet förstärks. Vi vill höja åldersgränsen för fri tandvård från 20 år till 25 år.

22. Funktionshinder

Otillgänglighet är diskriminering – människor med funktionshinder ska ha möjlighet till full delaktighet.

23. Stärk kampen mot rasism och diskriminering

Alla former av diskriminering ska motverkas. Vi vill höja skadestånden till enskilda som diskrimineras av företag eller myndigheter. Vi vill stärka och utöka lokala antidiskrimineringsbyråer. Stor vikt ska läggas vid att motverka grogrunderna för rasism och diskriminering.

24. En human flyktingpolitik

Vi vill ha en generös flyktingpolitik där alla människor behandlas med respekt. Barnets bästa ska sättas främst i all bedömning av flyktingärenden. Den som på grund av myndigheternas hantering väntat längre än ett år på ett slutgiltigt besked på sin asylansökan ska automatiskt få uppehållstillstånd.

25. Bättre villkor för studenter

Vi vill höja studiemedlen genom att öka bidragsdelen med 1000 kronor per månad. Möjligheten att studera på högskola och universitet högre upp i åldrarna ska förbättras. Gränsen för hur mycket studenter får ha som inkomst av arbete med bibehållet studiemedel ska höjas. Vi vill förenkla och förbättra de sociala skyddsnetten för studenter så att skyddet blir likvärdigt det som anställda har.

26. En kreativ och fri skola

Vi vill ta bort timplanen och ge de kommunala skolorna samma frihet som friskolorna. De kvalificerade yrkesutbildningarna och lärlingsplatserna ska byggas ut. Elevinflytande och möjlighet att påverka ska stärkas. Alla lärare, i första hand förskolelärare, ska genomgå jämställdhetsutbildning. Vi vill att skolan ska fokusera mer på långsiktig kunskap, därför vill vi ha ett alternativ till dagens betygssystem.

27. Närvård för bättre hälsa

Vi vill satsa på hälsofrämjande och förebyggande vård. Vården ska bli jämställd, vara nära medborgarna och präglas av bred medicinsk och psykosocial kompetens.

Kunskapen om skillnaden mellan mäns och kvinnors hälsa och sjukdomar måste öka. Särskilda satsningar för att minska den psykiska ohälsan behövs. Alternativ- och komplementärmedicin ska integreras i hälso- och sjukvården.

28. Självständig alkoholpolitik

Införsekvoter på alkohol ska återinföras och likaså förbudet mot alkoholreklam. Systembolagets alkoholmonopol ska bestå. Vi motsätter oss en sänkning av alkoholskatten.

29. Kultur för alla

En miljard kronor ska satsas på att göra kulturen tillgänglig för fler och förbättra arbetsvillkoren för kulturarbetarna. Barn och unga ska få möjlighet att utöva och uppleva mer kultur. Amatörkulturen ska stärkas genom riktade satsningar. En lagstiftning mot ägarkoncentrationen i media ska införas. Nedladdning av exempelvis musik och filmer för privatbruk ska vara tillåtet. Upphovsrättsinnehavare ska ha annan ersättning för sina verk.

30. Deltagande demokrati

Medborgarna ska ha fler möjligheter att påverka de politiska besluten. Medborgare ska kunna lägga egna förslag i alla kommuner och landsting. Medborgerlig initiativrätt för folkomröstningar ska införas. Rösträttsåldern ska sänkas till 16 år.

31. Ursprungsfolks rättigheter

Vi vill att Sverige ska ratificera ILO-169 om ursprungsfolks rättigheter. Detta innebär till exempel att samernas rätt till traditionella landområden och vatten ska respekteras och skyddas.

32. Stärk folkets rättigheter

Vi vill ge medborgarna stärkta rättigheter i förhållande till offentliga tjänster som sjukvård, skola, universitet, barnomsorg och äldreomsorg. Vi vill även arbeta med medborgarkontrakt i den offentliga servicen så att utlovade servicenivåer blir en rättighet som kan utkrävas ansvar för, med rätt till kompensation för utebliven service.

33. Nej till EU:s grundlag

Makten ska decentraliseras så att besluten kommer närmare medborgarna. Ett samhälle måste byggas underifrån. Vi motsätter oss därför att en grundlag för EU antas. Vi kräver en folkomröstning om EU:s grundlag. Vi vill att Sverige lämnar EU och istället arbetar för en annan form av europeiskt samarbete.

34. En fredligare värld

Vi vill att det svenska militära försvaret halveras och resurser förs till andra samhällsområden. Sverige ska arbeta inom FN för att förebygga och hantera konflikter. En civil europeisk fredskår ska inrättas. Den internationella förmågan att bygga upp fungerande samhällen efter konflikter ska stärkas. Vi vill avveckla vapenexporten.

35. En rättvisare värld

Vi vill ha rättvis handel i världen. Fattiga länders skulder ska skrivas av. Det offentliga på alla nivåer ska gå före och ställa etiska krav i upphandlingar. En skatt på valutatransaktioner, internationella flygresor och vapenhandel ska införas och användas till att bekämpa extrem fattigdom och hunger. Vi vill ha ett globalt mål om nollsvält. Biståndet ska främja hållbar utveckling. Vi vill ha sänkt moms på rättvisemärkta produkter.

36. Djurs rättigheter

Satsningarna på att kvalitetssäkra och godkänna testmetoder utan djurförsök ska fördubblas, så att djurförsök kan ersättas. Djurtransporterna ska minimeras genom skärpta regler och fler småskaliga slakterier. Uppfödning av djur med framavlade defekter som kan orsaka lidande ska avskaffas.